

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของแกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 70 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 35 คนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 นำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เพศของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบเป็นเพศหญิงมากที่สุด อายุของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีอายุมากที่สุด อายุ 14 ปี บุคคลที่นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบันมากที่สุดคือ บิดาและมารดา มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันมากที่สุด อาชีพของบิดาของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป ส่วนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) อาชีพของมารดาของกลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพของมารดาในกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) รายได้ของครอบครัวต่อเดือนนักเรียนของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีรายได้ 1,000 – 5,000 บาท และกลุ่มเปรียบเทียบมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ส่วนใหญ่ 5,001 – 10,000 บาท เพื่อนสนิทของนักเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน 4-6 คน มีเพื่อนสนิทต่างเพศ 1-3 คน ส่วนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน 4-6 คน มีเพื่อนสนิทต่างเพศ 4-6 คน บุคคลที่นักเรียนปรึกษาเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ พบว่า เมื่อนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจส่วนใหญ่จะปรึกษาผู้ปกครองเช่นกัน การมีส่วนช่วยในการตัดสินใจในการปฏิบัติตัวของนักเรียน พบว่าเพื่อนในกลุ่มหรือเพื่อนสนิทของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่มีส่วนช่วยปานกลาง การปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนในรอบ 1 ปี พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ที่ยกกลางคืน รองลงมา อ่านหนังสือ ดู วีดีโอ โป๊ และมีคูรัก ส่วนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่มีคูรัก รองลงมา เสพสิ่งเสพติด หรือดื่มสุรา/สูบบุหรี่

1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้

เรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศใกล้เคียงกัน แต่หลังการทดลองพบว่า กลุ่ม

ทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการประเมินอันตรายต่อสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประกอบด้วย

1.3.1 การรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ใกล้เคียงกัน หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.3.2 การรับรู้โอกาสเสี่ยง ต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ใกล้เคียงกัน หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้การประเมินการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประกอบด้วย

1.4.1 ความคาดหวังในผลการตอบสนองในการที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความคาดหวังในผลการตอบสนองในการที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศใกล้เคียงกัน หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความคาดหวังในผลการตอบสนองในการที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.4.2 ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเท่ากัน หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความตั้งใจของตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจของตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ใกล้เคียงกัน หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจของตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

1.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการประเมินการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม

ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม ใกล้เคียงกัน หลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยประสิทธิผลของโปรแกรมการให้สุศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของแกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ

2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

2.1.1 การจัดโปรแกรมสุศึกษาในครั้งนี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น จึงควรนำไปใช้กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอื่น ๆ หรือนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อไป

2.1.2 ในการศึกษาครั้งนี้มีการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่อง โดยเน้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มทดลอง โดยเฉพาะกิจกรรมการเข้าค่ายทำให้นักเรียนได้มีสัมพันธภาพที่ดีและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้เด็กนักเรียนตื่นตัวและมีความไว้วางใจเพื่อน อาจารย์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

2.1.3 ควรมีการสอดแทรกความรู้เรื่องเพศศึกษาและการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในแผนการเรียนการสอน และสื่อประกอบต่าง ๆ

2.1.4 ผู้ปกครองและอาจารย์ที่ดูแลนักเรียนควรได้รับความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศศึกษาเพื่อที่จะเข้าใจและให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องกับนักเรียน

2.1.5 การจัดโปรแกรมสุศึกษาในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรใช้รูปแบบที่หลากหลาย โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้วัยรุ่นมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

2.1.6 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานสุศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันโรคอื่น ๆ ที่เกิดจากการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องความยั่งยืนของประสิทธิผลของโปรแกรมสุศึกษา โดยทำการประเมินผลซ้ำหรือติดตามหลังจากสิ้นสุดการทดลองเป็นระยะ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนและหาวิธีการส่งเสริมให้กลุ่มนักเรียนแกนนำมีพฤติกรรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อไป

2.2.2 ศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้นำชุมชน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและ
ผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น โดยให้เกิดการมี
ส่วนร่วมของชุมชน

2.2.3 จากผลของงานวิจัยพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ยังเป็นปัญหาที่พบและนักเรียนยังไม่ตั้งใจ
ในการหลีกเลี่ยง คือเสพยาเสพติดหรือดื่มสุรา/สูบบุหรี่ จึงควรมีการศึกษารูปแบบการป้องกันในพฤติกรรมเสี่ยง
ดังกล่าว